

Z obiektywem na wschód zwróconym

Dąb, zasadzony 80 lat temu w miejscu pokoju dziecięcego marszałka, jego zdjęcie z gimnazjum, rzeka Mera płynąca obok dawnego dworu – wystawa przy pl. Kościuszki pokazuje świat dzieciństwa Józefa Piłsudskiego.

Rok 2017 jest poświęcony między innymi właśnie jemu, a to ze względu na 150. rocznicę urodzin (żył w latach 1867–1935). Jesteśmy u progu roku 2018 i rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, wystawa jest więc wyjątkowo aktualna.

Nosi tytuł „Zułów na Kresach. Miejsce urodzenia Józefa Piłsudskiego”. Prezentuje zdjęcia położonego na Litwie Zułowa, leżącego ok. 50 km od Wilna, a także zdjęcia archiwalne – fotografie rodziców marszałka, brata Bronisława – wyjaśnia Ryszard Sławczyński, autor zdjęć oraz tekstu katalogu towarzyszącego ekspozycji, dyrektor Klubu Muzyki i Literatury we Wrocławiu, popularyza-

tor kultury Kresów Wschodnich, podróżujący tam od ponad 30 lat. – Są to fotografie z moich podróży z lat 2013, 2016, 2017. Dokumentują przestrzeń, gdzie znajdował się dworek, usytuowany w zakolu rzeki Mery. Zobaczymy na nich także kościół św. Kazimierza w Powiewiorce, gdzie J. Piłsudski przyjął chrzest, oraz położony obok cmentarz – dodaje.

R. Sławczyński zauważa, że choć postać marszałka jest znana, o pierwszym etapie jego życia niewiele wiemy. Wystawa może to zmienić.

Towarzyszy jej katalog ze szczegółowym opisem historii tego miejsca. Przeczytamy tu o dramatycznym pożarze z 1875 r. i sprze-

▲ Ryszard Sławczyński od lat odwiedza tereny dawnych Kresów.

daży majątku Zułów, odkupieniu go przez Związek Rezerwistów w 1934 r. i rozpoczęciu jego odbudowy. W 1937 r. prezydent RP Ignacy Mościcki i Aleksandra Piłsudska posadzili młody dąb, symbol waleczności, w miejscu dawnego pokoju dziecięcego marszałka. Rozpoczęli tym samym funkcjonowanie Narodowego Rezerwatu Pamięci. Wojna pokrzyżowała wszelkie plany, ale w 2005 i 2007 r. Związek

Polaków na Litwie zakupił ziemię, na terenie której stał dwór Piłsudskich. Prowadzone prace nawiązują do przedwojennej koncepcji „rezerwatu”.

Ekspozycja prezentowana jest od 2 października do 14 listopada w Klubie Muzyki i Literatury przy pl. gen. T. Kościuszki 10 we Wrocławiu, od poniedziałku do piątku od 10.00 do 18.00, w soboty od 12.00 do 18.00.

Agata COMBIK